

Røyklegging

I slutten av juli 2005 døde den britiske forskeren sir Richard Doll. For 55 år siden publiserte han sammen med Austin Bradford Hill en studie i *BMJ*. Der ble for første gang sammenhengen mellom røyking og lungekreft slått fast. Siden er røykingens negative virkninger på helsen blitt stadig mer åpenbare. Til tross for de beviselige helseskadene, hundrevis av erstatningssaker verden rundt og mottiltak som høye avgifter, reklameforbud og røykfrie soner, er tobakksindustrien fortsatt en av verdens mest lønnsomme. Aksjekursen til de største amerikanske tobakksfirmaene er mer enn doblet de siste ti år. En grunn til det er at tobakksindustrien i de over 50 årene som er gått etter at Doll & Bradford Hill publiserte sin studie, har drevet usedvanlig kreativ røyklegging av fakta om tobakkens virkninger.

Charlotte Haug

Charlotte Haug
redaktør

Tidsskrift for Den norske lægeforening

Legenes hus
Akersgata 2
Postboks 1152 Sentrum
0107 Oslo

Redaktør
Charlotte Haug

Medisinske redaktører
Preben Aavitsland
Jens Bjørheim
Michael Bretthauer
Jan C. Frich
Petter Jensen Gjersvik
Erlend Hem
Geir Jacobsen
Jahn M. Nesland
Elisabeth Swensen
Torgeir Bruun Wyller

Redaksjonskomité
Steinar Solberg (leder)
Per Brodal
Guri Rørtveit
Baard-Christian Schem
Ellen Schlichting
Ragnhild Øydna Støen
Geirmund Unsgård
Terje Vigen

Faste medarbeidere
Olav Spigset
Marit Tveito
Ragnhild Ørstavik

Tidsskriftet på Internett
www.legeforeningen.no

Lever manus på Internett
www.manusnett.no

Sentralbord 23 10 90 00
Redaksjon 23 10 90 50
Telefaks 23 10 90 40
tidsskriftet@legeforeningen.no

Redaksjonssjef
Anne Ringnes

Produksjonsansvarlig
Marianne Loraas

Manuskriptredaktører
Marit Fjellhaug
Åslaug Flo
Raida Ødegaard

Bilderedaktør
Anne Gitte Hertzberg

Redaksjonssekretærer
Magne Hagberg
Jorunn B. Kvarme
Gunn Marit Seberg

Nettredaksjonen
Hans Petter Fosseng
Eline Feiring
Morten Lindboe
Gro Rabben
nettredaksjonen@legeforeningen.no

Markedsavdelingen
Markedssjef
Maud P. Kaino
Telefon 23 10 90 95
maud.kaino@legeforeningen.no

Markedssekretær
Berit Seljebotn
Telefon 23 10 90 91

Stillings-, kurs-, møte- og spesialistannonser
Markedssekretær
Anne-Britt Dahl
Telefon 23 10 90 94
Telefaks 23 10 90 90
marked@legeforeningen.no

Foto Petter Gjersvik

Hvem kan lære av hvem?

Erfaringer fra vellykkede og mindre vellykkede prosjekter i utviklingsland kan gi ideer og inspirasjon til forbedringer av helsetjenesten også i rike, industrialiserte land. Dette var konklusjonen i en lederartikkel i et temanummer i *BMJ* i fjor (1).

Vellykkede helseprosjekter i utviklingsland er ofte kjennetegnet av en kombinasjon av entusiasme, dyktighet, hardt arbeid og optimisme. I en av artiklene i *BMJ* gav Donald Berwick ni gode råd for prosjektarbeid i ressursfattede land (2):

- Gjør forenklinger
- Tenk team
- Lag enkle evalueringsmål
- Gjør organisasjonen mest mulig flat
- Samarbeid med lokale myndigheter
- Gjør pasientene til medarbeidere
- Start arbeidet snarest mulig
- Spre arbeidet underveis
- Ikke klag

Denne type tankegang har preget etableringen av Regional Dermatology Training Centre (RDTC) ved Kilimanjaro Christian Medical Centre i Tanzania siden begynnelsen av 1990-årene. Ved dette undervisningssenteret har hittil om lag 150 sykepleiere og annet helsepersonell fått dermato-venerologisk spesialutdanning for å ta seg av pasienter i områder av Afrika der det knapt finnes leger (3).

Kandidatene fra RDTC, her på senterets årlige etterutdanningskonferanse i januar 2005, er en del av Afrikas helseelite og verdensdelens beste håp. Deres kunnskaper, stolthet og selvtillit bekrefter utsagnet om at det i utviklingsland finnes vilje, dyktighet og utholdenhet til å ta fatt på tilsynelatende uløselige oppgaver.

Petter Gjersvik
petter.gjersvik@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Richards T, Tumwine J. Poor countries make the best teachers. *BMJ* 2004; 329: 1113–4.
2. Berwick DM. Lessons from developing nations on improving health care. *BMJ* 2004; 328: 1124–9.
3. Gjersvik P, Rønnevig J. Afrikansk utkantsdermatologi. Brev fra Tanzania. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2005; 125: 2234–5.